

Veterinærcheferne i fødevareregionerne
Danske Slagterier
DAKA

18.07.2005

J.nr.: 2005-20-293-00218/ SKPE

Vejledning om aflivning af smågrise med kuldioxid i container

Reglerne for aflivning af grise fremgår af bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr¹. Bekendtgørelsen implementerer Rådets direktiv 93/119/EF² og er udstedt i medfør af dyreværnsloven³, jf. §13. Ved aflivning af grise i forbindelse med offentlig sygdomsbekæmpelse og i visse andre situationer finder §3 i bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr anvendelse, jf. §1. Grisene skal beskyttes bedst muligt mod ophidselse, smerte og lidelse i forbindelse med bedøvelse og aflivning.

Den europæiske fødevarsikkerhedsmyndighed (EFSA) har udarbejdet en videnskabelig rapport⁴ og udtalelse⁵ omhandlende emnet.

Fødevarestyrelsen kan på baggrund af erfaringer, der er indhøstet på nuværende tidspunkt, samt videnskabeligt baseret viden, opstille følgende retningslinjer for aflivning af smågrise (højest 25 kg) med kuldioxid (CO₂) i container:

Konstruktion af containeren:

Containeren bør være konstrueret og vedligeholdt således, at grisene ikke kommer til skade, og at grisene kan overvåges. Endvidere bør containeren være forsynet med udstyr, med hvilket CO₂-koncentrationen hurtigt og præcist kan måles.

Der bør være låg på containeren, som skal være så tæt, at unødigt CO₂-udslip undgås. Der bør ca. en fjerdedel fra hver ende af containeren være 2 luger, alternativt 3 jævnt fordelte luger, som kan lukkes med låg. Lugerne bør være så små som muligt, idet der dog samtidig skal ta-

¹ Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr (med senere ændringer).

² Rådets direktiv 93/119/EF af 22. december 1993 om beskyttelse af dyr på slagte- eller aflivningstidspunktet (med senere ændringer).

³ Lovbekendtgørelse nr. 344 af 13. maj 2005 af dyreværnsloven.

⁴ Welfare aspects of animal stunning and killing methods. Scientific report of the Scientific Panel for Animal Health and Welfare on a request from the Commission related to welfare aspects of animal stunning and killing methods, 2004, 241 pp.

⁵ Opinion of the Scientific Panel on Animal Health and Welfare on a request from the Commission related to welfare aspects of the main systems of stunning and killing the main commercial species of animals. The EFSA journal (2004), 45, 1-29.

ges hensyn til grisene ved ilægningen. Selvlukkende luger bør kun anvendes, når de kan betjenes, uden at grisene rører dem.

Tilledning af kuldioxid:

Der bør tilføres CO₂ i ren form. Der bør være en passende stor reservekapacitet af CO₂ for at tage højde for uventede situationer, herunder et større CO₂-forbrug i blæsevejr. I sidstnævnte tilfælde kan der evt. findes læ i en bygning med tilstrækkelig udluftning.

Der bør konstant være en koncentration på mindst 90 volumenprocent CO₂ (90% v/v) over grisenes hoveder under hele aflivningen og i mindst 12 min. efter ilægning af den sidste gris i hvert lag af grise.

Containeren bør fyldes helt med CO₂ inden ilægning af den første gris. Hvis systemet beror på tilledning af yderligere CO₂ under aflivningen, bør der sikres en ensartet og passende kraftig tilledning af CO₂ til hele containeren. I sådanne tilfælde bør containeren så vidt muligt fyldes nedefra. Når CO₂ efterlades urørt, opbygges der en koncentrationsforskel, hvorved den højeste CO₂-koncentration findes i gulvhøjde.

Håndtering af grise:

Grisene bør håndteres så lidt og skånsomt som muligt. Grisene bør enten bæres direkte fra huset til containeren eller drives i flok og løftes op, når de er fremme ved containeren.

Der bør først anbringes grise i containeren, efter at den er blevet fyldt til den ønskede CO₂-koncentration. Grisene bør nedsænkes i den ønskede CO₂-koncentration så hurtigt som muligt og i tilstrækkeligt lang tid til, at de dør. Sammen med kravet til minimumskoncentration af CO₂ afgør containerens gulvareal den hastighed, hvormed grise kan ilægges containeren.

Grisene bør én ad gangen bringes ned i bunden af containeren igennem lugerne via en sliske. Lugerne bør kun være åbne i forbindelse med nedlægning og overvågning af dyrene. Kun én luge bør være åben ad gangen. Der bør under ilægning skiftes mellem lugerne for at sikre en ensartet fordeling af grise i containeren. Der bør ikke tilføres et nyt lag af grise i containeren, før de allerede tilstedeværende er døde. Der bør træffes forholdsregler, som sikrer, at levende grise ikke kravler oven på hinanden i forbindelse med anbringelse i containeren. Containeren bør kun fyldes med grise til ca. 50 cm under låget.

Overvågning:

Grisenes kliniske tilstand og reaktioner bør løbende overvåges.

Der bør være måleudstyr til hurtig og præcis måling af CO₂-koncentrationen. Koncentrationen af CO₂ over grisenes hoveder bør kontinuerligt overvåges og kunne aflæses.

Det bør konstateres, at grisene dør som følge af nedsækning i CO₂: grisene bør efter et evt. kort stadium med ophidselse lægge sig og miste bevidstheden indenfor 30 sek. efter ilægning

i containeren, og de bør være døde indenfor ca. 6 min. Hvis de nævnte tider overskrides, bør der straks holdes pause, og ilægning må først påbegyndes igen, når koncentrationen er mindst 90% CO₂. Om nødvendigt må aflivningen helt afbrydes.

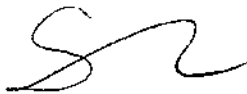
Dødens indtræden konstateres ved registrering af ophør af åndedræts- og hjerteslagsbevægelser, spontan øjenblinken samt fravær af udløste ciliær (øjenvippe)- og korneal (hornhinde)-reflekser.

Ansvar:

Før aflivningen påbegyndes, bør der udnævnes en ansvarlig for aflivningen. Denne bør være tilstede under hele aflivningsforløbet. Den ansvarlige bør være i besiddelse af den fornødne faglige indsigt og de fornødne færdigheder til at sikre en forsvarlig aflivningsprocedure, herunder korrekt CO₂-tilledning og ilægning af grise, efter ovenstående retningslinjer.

Der er med ovenstående ikke taget højde for andre myndigheders, herunder Arbejdstilsynets, eventuelle krav.

Med venlig hilsen

Søren Kent Pedersen